

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: **GERBEX s.r.o. "v likvidaci"**, IČO: 282 88 041
sídlem Svat. Čecha 1115, Uherský Brod
zastoupen advokátem Mgr. Martinem Kornelem, Ph.D.
sídlem Zámecká 488/20, Ostrava

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2020, čj. 4120-3/2020-900000-314,

takto:

- I. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 16. 4. 2020, čj. 4120-3/2020-900000-314, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč k rukám jeho advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobce brojí proti rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu pro Zlínský kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 19. 11. 2019, kterým byl zamítnut jeho návrh podle § 117 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění (dále jen „daňový řád“), na povolení obnovy části exekučního řízení vedeného Celním úřadem Brno pod sp. zn. 28288041/0011/32599/2012, na jehož základě byla vydána dražební vyhláška ze dne 3. 10. 2012, čj. 32599-242/2012-016200-021, a rozhodnutí o příklepu ze dne 24. 10. 2012, čj. 35299-282/2012-016200-021, kterým došlo k prodeji deseti cisternových návěsů vlastněných žalobcem.

II. Shrnutí žaloby

2. Žalobce uvedl, že výše nejnižšího podání byla ke každé z cisternových návěsů stanovena v rozporu s § 211 odst. 5 ve spojení s § 222 odst. 1 daňového řádu (nikoliv dvě třetiny ceny zjištěné znaleckým posudkem, ale o něco více než jedna třetina). Vzhledem k tomu došlo k jejich prodeji za nižší cenu, než měla a mohla být. Žalobci tak vznikla škoda ve výši minimálně 1 882 870 Kč. Za toto jednání byly příslušné úřední osoby dne 26. 2. 2019 pravomocně odsouzeny. Vzhledem k dodržení lhůt byly příslušné orgány povinny rozhodnout o povolení obnovy řízení.
3. Žalobce má na povolení obnovy řízení naléhavý právní zájem, jelikož změna nebo zrušení dražební vyhlášky a usnesení o příklepu je podmínkou toho, aby se mohl domáhat náhrady škody. Trestním soudem byl přitom s nárokem na náhradu škody odkázán do civilního řízení.
4. Rozhodnutí o trestnosti jednání je novou skutečností, která nemohla být uplatněna dříve. Správci daně však uvedli, že žalobce o nesprávnosti dražební vyhlášky měl vědět již dříve, tudíž mu uplynula subjektivní lhůta.
5. Mezi trestným činem a nesprávnými rozhodnutími (tj. dražební vyhláškou a rozhodnutím o příklepu), je dána příčinná souvislost. Celní úřad odmítl obnovu řízení povolit, z důvodu nemožnosti dosáhnout tímto postupem změny současného stavu. Žalovaný uvedl, že na trestní rozsudek je třeba nahlížet jako na rozhodnutí deklarující pochybení pracovníků celních orgánů při výkladu zákona. Obnovení řízení z důvodu uvedeného v ustanovení § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu tedy v zásadě vůbec neposoudil.
6. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a na tomto návrhu setrval i v replice k vyjádření žalovaného.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

7. Žalovaný nesouhlasil s tím, že by návrh žalobce odmítl bez řádného zdůvodnění či protiprávně. Obnovením řízení, ve kterém by došlo ke zrušení předmětných rozhodnutí, by automaticky nedošlo k prohlášení jejich nezákonnosti. Pokud by měla být tato rozhodnutí zrušena a vydána nová, došlo by k zásadnímu zpochybnění vlastnictví předmětů dražby. Následky postihnou i osoby, které nabyly vlastnické právo v dobré víře v dražbě. Právní jistota by měla v tomto případě převážet, jelikož není jisté, za jakou cenu by se movité věci prodaly při správném stanovení vyvolávací ceny. Není na místě zpochybňovat celé rozhodnutí, ale ponechat tento vztah pouze v rovině případné náhrady škody mezi správcem daně a žalobcem.
8. Ve věci žalobce nebyl zpochybněn skutkový stav. K pochybení úředních osob došlo pouze ve vztahu k právnímu posouzení určení vyvolávací ceny.

9. Žalobce neusiluje o nové dokazování ani o vydání nového rozhodnutí se správně stanoveným nejnižším dražebním podáním, ale jde mu pouze o náhradu škody, které však obnovou řízení nemůže dosáhnout.
10. Vzhledem k uvedenému navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Posouzení věci soudem

11. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), bez nařízení ústního jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí celního úřadu vydané v prvním stupni, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **je důvodná**.
12. Dle ustanovení § 117 odst. 1 písm. a) a c) daňového řádu se *řízení ukončené pravomocným rozhodnutím správce daně obnoví na návrh příjemce rozhodnutí, nebo z moci úřední, jestliže:*
 - a) *vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění příjemce rozhodnutí nebo správce daně uplatněny v řízení již dříve a mohly mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí;*
 - c) *rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem.*
13. Žalobce požádal o obnovu řízení dle výše citovaných ustanovení, přičemž za důvod pro obnovu řízení dle písmena a) [tj. novou skutečnost, která nemohla být bez zavinění žalobce uplatněna dříve a může mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí] považuje trestní rozsudek, kterým byla vyslovena trestní odpovědnost příslušných úředních osob. Za takové situace však přichází do úvahy spíše aplikace zvláštního důvodu pro obnovu řízení uvedeného pod písmenem c). Soud se tedy nejprve zaměřil na žalobní bod související s tímto ustanovením. Vzhledem k tomu, že v této fázi je posuzována pouze otázka samotného povolení obnovy řízení, soud tedy není oprávněn vyjadřovat se k požadavkům žalobce na zrušení předmětných rozhodnutí, jelikož ty mají své místo až v případném obnoveném řízení.
14. Důvodem pro žádost o obnovu řízení bylo pravomocné odsouzení tří úředních osob za přečin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v rozhodném znění, k čemuž došlo rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 16. 10. 2018, čj. 90 T 133/2016-1646, který nabyl právní moci dne 26. 2. 2019 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2019, čj. 4 To 387/2018-1724 (odvolací soud odvolání obžalovaných a poškozené zamítl).
15. Dle první věty ustanovení § 99 odst. 1 daňového řádu *vyskytne-li se v řízení otázka, o které již pravomocně rozhodl příslušný orgán veřejné moci, je správce daně takovým rozhodnutím vázán. Dle odstavce 2 si správce daně nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek, nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.*
16. Pro úplnost je třeba říci, že dle první věty ustanovení § 52 odst. 2 soudního řádu správního je i zdejší soud *vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu.*
17. Trestní rozsudek o tom, že byl spáchán trestný čin (a kdo jej spáchal), je pro správce daně (resp. i pro zdejší soud) závazný jak v rozsahu právní kvalifikace a vět právních, tak také v rozsahu vět skutkových. Je potom otázkou každého individuálního případu, zda lze podmínku pro aplikaci ustanovení § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu (tj. dosažení

rozhodnutí trestným činem) dovodit z jejich (závazného) obsahu, nebo toto posouzení musí provést konkrétní správce daně sám.

18. Z právních vět trestního rozsudku vydaného v prvním stupni vyplývá, že všichni tři obžalovaní v postavení *úředních osob při výkonu své pravomoci z nedbalosti zmařili splnění důležitého úkolu a způsobili takovým činem značnou škodu.*
19. Z relevantních částí skutkových vět vyplývá (jedná se o parafráze), že *obžalovaní z nedbalosti řádně a důsledně neprovedli veškerá adekvátní opatření a šetření ke zjištění skutečné tržní hodnoty předmětu dražby, jakož i ke zjištění veškerých potřebných s předmětným exekučním řízením souvisejících okolností (jedna z obžalovaných z nedbalosti důsledně neprováděla kontrolní činnost svých podřízených), čímž jako zástupci správce daně porušili důležité povinnosti vyplývající z jejich postavení v zaměstnání a důležitou povinnost správného zajištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Na základě takto porušených povinností vyhotovila jedna z obžalovaných v souvislosti s daňovou exekucí nařízenou exekučním příkazem čj. 32599-2/2012-016200-021 dražební vyhlášku ze dne 3. 10. 2012, čj. 32599-242/2012-016200-021, v níž nesprávně stanovila nejnižší dražební podání u devíti cisteren, a následně jeden z obžalovaných na základě porušení výše uvedených povinností v rámci dražby prodal deset kusů cisteren, ač si byl vědom, že nejnižší dražební podání bylo v dražební vyhlášce u devíti cisteren stanoveno v rozporu s ustanovením § 211 odst. 5 daňového řádu.*
20. Z obsahu trestních rozhodnutí tedy lze dovodit, že důležitý úkol, který byl úředními osobami z nedbalosti zmařen, spočíval v nejobecnější podobě ve *správném zabezpečení úhrady daně* (srov. § 1 odst. 2 daňového řádu). Popsaný důležitý úkol má už z povahy věci velmi úzkou věcnou souvislost s prováděním daňové exekuce. Ani skutkové závěry trestního soudu dle zdejšího soudu nevzbuzují žádnou pochybnost o tom, že mezi trestnými činy úředních osob a prodejem předmětných cisteren (resp. vyhotovením dražební vyhlášky a vydáním rozhodnutí o příklepu) existuje blízká příčinná souvislost.
21. Výše uvedené (tedy dosažení rozhodnutí prostřednictvím trestného činu) ostatně celní úřad v rozhodnutí vydaném v prvním stupni sám akceptoval. Řízení však odmítl obnovit s poukazem na ochranu práv třetích osob a s ohledem na související komplikace, ke kterým by obnovené řízení mohlo vést. Žalovaný následně argumentoval tím, že fakticky nejde o skutkovou novotu, ale vzhledem k právnímu charakteru pochybení, kterého se úřední osoby dopustily, jde o novotu právní. Soud se ztotožňuje s tím, že pro právní novoty institut obnovy řízení neslouží (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2015, čj. 6 Afs 202/2014-25), nicméně ve zbytku výše uvedené argumenty žalovaného ani celního úřadu nepovažuje za správné.
22. Ustanovení § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu dle soudu slouží k tomu, aby v obnoveném řízení bylo v ideálním případě možné eliminovat veškeré vlivy zjištěného trestného činu. Současně však toto ustanovení neobsahuje obdobnou podmínku, která je vtělena do ustanovení uvedeného pod písmenem a), tj. že by mělo jít o novotu, která může mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí. Soud má tedy za to, že při naplnění hypotézy citovaného ustanovení, je třeba řízení obnovit bez ohledu na předpoklad, zda v obnoveném řízení bude dosaženo nějaké faktické změny. Rovněž je toho názoru, že mimo požadavek souvislosti s vydaným rozhodnutím není významné, jakým způsobem byly znaky skutkové podstaty příslušného trestného činu naplněny, resp. v nynějším případě není relevantní, jaký charakter (skutkový či právní) mělo konkrétní nedbalostní

pochybení úředních osob. Samo zjištění, že rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem, totiž představuje novotu skutkovou.

23. Soud si je vědom toho, že institut obnovy řízení představující mimořádný (opravný/dozorčí) prostředek vedoucí k prolomení pravomocně ukončených řízení, bude v řadě případů spojen s různými nejenom právními komplikacemi (v nynější věci od prodeje cisteren třem různým subjektům uplynulo více než 9 let). To však nemůže být relevantním důvodem k tomu, aby dané ustanovení nebylo navzdory naplnění hypotézy aplikováno. Existence trestného činu, který vedl k dosažení příslušného rozhodnutí je zákonodárcem předvídaným a natolik silným důvodem, že je řízení nutno obnovit navzdory předpokladu souvisejících obtíží, na něž poukazoval celní úřad. Na druhou stranu vyzdvihovaná právní jistota nabyvatelů prodaných cisteren je rovněž bezesporu hodnotou velmi významnou, k níž je třeba přistupovat citlivě. Avšak dle soudu ani tomuto aspektu věci nelze přiznat tak tak zásadní význam, aby představoval překážku pro samotné obnovení řízení.
24. Soud je tedy přesvědčen o tom, že předmětné řízení je třeba obnovit, jelikož došlo k naplnění podmínek § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu. Vzhledem k tomu bylo nadbytečné zabývat se žalobním bodem směřujícím (ze stejných důvodů) na obecnější důvod pro obnovení řízení uvedený pod písmenem a). Jelikož žalovaný věc nesprávně právně posoudil, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém bude vázán vysloveným právním názorem soudu (srov. § 78 odst. 1, odst. 4, odst. 5 soudního řádu správního).
25. Zcela *nad rámec* závazného právního názoru nadnáší soud správcům daně k uvážení otázku případného vydržení předmětných cisteren, popř. otázku aplikace některých z důvodů pro zastavení daňové exekuce uvedených v ustanovení § 181 odst. 2 daňového řádu.

V. Náklady řízení

26. O náhradě nákladů soudního řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto dle zásady úspěchu ve věci (srov. § 60 odst. 1 soudního řádu správního), přičemž žalobce měl ve věci plný úspěch, tudíž má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, které tvoří zaplacený soudní poplatek (za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu – 3 000 Kč) a odměna jeho advokáta.
27. Odměna advokáta žalobce byla stanovena v souladu s ustanovením § 35 odst. 2 soudního řádu správního podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Advokát žalobce ve věci učinil celkem dva účelné úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby; zaslání repliky neobsahovala nové argumenty, tudíž se nemohla promítnout do výsledku řízení). Odměna za tyto úkony byla určena dle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, tedy $2 \times 3\,100$ Kč. Advokátovi náleží i náhrada hotových výdajů, která byla podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu určena paušální částkou za jeden úkon právní služby, tedy 2×300 Kč. Celkem odměna a náhrada hotových výdajů činí 6 800 Kč. Jelikož je advokát žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů ve smyslu § 57 odst. 2 soudního řádu správního o částku odpovídající dani (21 %), tedy o 1 428 Kč.

28. Celkem náklady řízení žalobce činí 11 228 Kč (3 000 Kč + 8 228 Kč). Soud žalovanému určil k zaplacení přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 30. listopadu 2021

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu